

Анотація вибіркової дисципліни «Видавнича справа та літературний процес»

Мета - ознайомити майбутніх журналістів з основними закономірностями і тенденціями розвитку й функціонування світової літератури як одного з найважливіших артефактів людської діяльності з точки зору його віддзеркалення у видавничій діяльності, а також дати уявлення про головні етапи становлення та розвитку видавничого процесу. Об'єктом вивчення є світова література XIX століття в її класичних зразках, а також особливості літературного процесу та видавничої діяльності зазначеного періоду.

Завдання: студенти мають засвоїти основні характеристики літературного процесу XIX століття, ознайомитися з головними літературними творами, написаними в цей час, а також з біографічними відомостями про життя окремих письменників і видавців та історією створення літературних текстів, розуміти зв'язки літературного процесу з видавничою діяльністю того періоду, розглянути класичні традиції вітчизняної і зарубіжної літератури; розглянути залежність літератури від книжкового ринку

Набуті компетенції:

- здатність характеризувати особливості світового літературного процесу XIX століття,
- здатність характеризувати особливості світового видавничого процесу XIX століття та діяльність відомих видавців і видавництв цього періоду
- здатність аналізувати поетику літературних творів (жанрові особливості, стиль, наратив, складові форми та змісту, композицію) XIX століття;
- знати художню спадщину класичної літератури XIX століття;
- знати особливості поетики класичних художніх текстів - діяльність письменників у якості видавців та редакторів;
- здатність визначати значення творчості конкретного письменника для подальшого розвитку російської і світової літератури та видавничої справи,
- здатність використовувати в практичній діяльності ці знання, за допомогою аналізу і синтезу
  - здатність відрізнити досконалі в художньому відношенні тексти від недосконалих
  - здатність вибирати авторів, твори для складання літературно-художніх видань,
  - здатність обґрунтувати концепцію видання;
  - здатність використовувати сучасні досягнення літературознавства в практичній видавничій діяльності.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет систем та засобів масової комунікації
Кафедра видавничої справи та міжкультурної комунікації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
систем і засобів масової комунікації
проф. Демченко В. Д.

_____ 2017 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Видавнича справа та літературний процес

Дніпро–2017

Видавнича справа та літературний процес. Програма навчальної дисципліни. – ДНУ, 2017.

Розробник: Л. О. Губа, кандидат філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації ДНУ ім. О. Гончара

Рецензенти: Н. В. Підмогильна доктор філологічних наук, професор кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації ДНУ ім. О. Гончара;

Н.І. Іванова, філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації ДНУ ім. О. Гончара.

Затверджено вченою радою факультету систем і засобів масової комунікації.

Протокол № 11 від « 22 » 06 2017 р.

© ДНУ ім. О. Гончара, 2017

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВИДАВНИЧА СПРАВА ТА ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС»

1. Опис навчальної дисципліни

Семестр 7

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u>	<u>заочна форма навчання</u>
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0303 – Журналістика та інформація (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки 6.030301 – Журналістика (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 73		7-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		18 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		37 год.	год.
У тому числі індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 2/2

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - ознайомити майбутніх журналістів з основними закономірностями і тенденціями розвитку й функціонування світової літератури як одного з найважливіших артефактів людської діяльності з точки зору його віддзеркалення у видавничій діяльності, а також дати уявлення про головні етапи становлення та розвитку видавничого процесу. Об'єктом вивчення є світова література XIX століття в її класичних зразках, а також особливості літературного процесу та видавничої діяльності зазначеного періоду.

Завдання: студенти мають засвоїти основні характеристики літературного процесу XIX століття, ознайомитися з головними літературними творами, написаними в цей час, а також з біографічними відомостями про життя окремих письменників і видавців та історією створення літературних текстів, розуміти зв'язки літературного процесу з видавничою діяльністю того періоду, розглянути класичні традиції вітчизняної і зарубіжної літератури; розглянути залежність літератури від книжкового ринку

Набуті компетенції:

- здатність характеризувати особливості світового літературного процесу XIX століття,
- здатність характеризувати особливості світового видавничого процесу XIX століття та діяльність відомих видавців і видавництв цього періоду
- здатність аналізувати поетику літературних творів (жанрові особливості, стиль, наратив, складові форми та змісту, композицію) XIX століття;
- знати художню спадщину класичної літератури XIX століття;
- знати особливості поетики класичних художніх текстів - діяльність письменників у якості видавців та редакторів;
- здатність визначати значення творчості конкретного письменника для подальшого розвитку російської і світової літератури та видавничої справи,
- здатність використовувати в практичній діяльності ці знання, за допомогою аналізу і синтезу
- здатність відрізнити досконалі в художньому відношенні тексти від недосконалих
- здатність вибирати авторів, твори для складання літературно-художніх видань,
- здатність обґрунтувати концепцію видання;
- здатність використовувати сучасні досягнення літературознавства в практичній видавничій діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Семестр 7

Змістовий модуль 1. Видавнича справа і російська література XIX ст.

Тема 1. Вступ. Основні течії і напрямки російського літературного процесу першої половини XIX ст. в аспекті розвитку книжкової справи цього періоду. Основні напрямки видавничої діяльності. у першій половині XIX ст.

Тема 2. Творчий шлях Пушкіна. Світове і національне значення творчості

Пушкіна. Роль О. С. Пушкіна в розвитку української книговидавничої справи.

Тема 3. Життя і творчість М. Лермонтова. Лермонтов як нове явище в історії російської поезії. Прижиттєві видання віршів Лермонтова.

Тема 4. Життєвий і творчий шлях М.Гоголя. Ідейні та літературні шукання

письменника. Прижиттєві та посмертні видання творів М.В.Гоголя.

Тема 5. Видавці 1-ої половини XIX століття. Книжкова торгівля 1-ої половини XIX століття.

Тема 6. Літературний процес і розвиток книговидання в 2-ій половині XIX ст.

Тема 7. Внесок М. О. Некрасова у розвиток літератури М.О. Некрасов – видатний редактор і видавець. Видання журналу «Современник». Журнал "Вітчизняні записки" як продовжувач традицій «Современника»

Тема 8. Творчість Ф. М. Достоевського і світовий літературний процес. Достоевський – редактор і видавець.

Тема 9. Світове значення творчої спадщини Л. М.Толстого. Видавничо-просвітницька діяльність

Л. М. Толстого.

4. Структура навчальної дисципліни

Семестр 7

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	ус бо го	у тому числі					ус бо го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. . Видавнича справа і російська література XIX ст.												
Тема 1. Вступ. Основні течії і напрямки російського літературного процесу першої половини XIX ст. в аспекті розвитку книжкової справи цього періоду	8	2	2			4						
Тема 2. Роль О. С. Пушкіна в розвитку книговидавничої справи. Творчий шлях Пушкіна. Світове і національне значення творчості Пушкіна.	8	2	2			4						
Тема 3 Прижиттєві видання віршів Лермонтова. Життя і творчість М.	8	2	2			4						

Лермонтова. Лермонтов як нове явище в історії російської поезії. Рідкісні книги цього періоду в науковій бібліотеці ДНУ.													
Тема 4. Життєвий і творчий шлях М.В. Гоголя. Ідейні та літературні шукання письменника.	8	2	2			4							
Тема 5. Видавці 1-ої половини ХІХ століття. Книжкова торгівля 1-ої половини ХІХ століття. Літературний процес і розвиток книговидання в 2-ій половині ХІХ ст	8	2	2			4							
Тема 6. Н.А. Некрасов – видатний редактор і видавець. Видання журналу «Современник». Журнал «Вітчизняні записки» як продовжувач традицій «Современника»	8	2	2			4							
Тема 7. Творчість Ф. М. Достоевського і світовий літературний процес.	8	2	2			4							
Тема 8. Світове значення творчої спадщини Л. Н. Толстого.	8	2	2			5							
Тема 9. Російська література 2-ої половини ХІХ століття в контексті розвитку світової літератури та книговидання.	8	2	2			4							
Разом за змістовим модулем 1	73	18	18			37							
Усього годин	73	18	18			37							
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-		
Усього годин	73	18	18			37							

Завдання для самостійної роботи

1. Укладання словника літературознавчих та книгознавчих термінів.
2. Укладання читацького щоденника
3. Складання розгорнутого конспекту теми:
«Видатні видавці 19 століття».
«Книжкова торгівля 19 століття»
4. Складання конспектів статей:
Ф. Достоевський. Пушкінська промова
Д. Мережковський. Поет надлюдства
Бахтін М. Проблеми поетики Достоевського. Короткий огляд осн. положень роботи (тип роману Достоевського, ідея і сюжет, слово в романі)
Бердяєв Н. Лев Толстой
Шестов Л. Творчість з нічого
5. Презентація видання художньої літератури цього періоду (за вибором студента)

Методи навчання

Лекції, практичні заняття, поточні консультації, індивідуальні заняття.

Методи контролю

Форми поточного контролю – відповіді на практичних заняттях, контроль виконання завдань із самостійної роботи. Форма підсумкового контролю - контрольна модульна робота, залік.

14. Рекомендована література

Базова

1. Гречихин А.А., Рахманалиев Р. Книга в России. М., 2007.
2. История книги / Под ред. А.А.Говорова и Т.Г.Куприяновой.-М.,2001.
3. Жан Ж. История письменности и книгопечатания. М., 2005..
4. Книговедение. Энциклопедический словарь. М.,1982.
5. Кременцов Л. П. Русская литература 19 века 1801-1850 гг. – М., 2008
6. Шомракова И.А., Баренбаум И.Е. Всеобщая история книги. М., 2005.
7. Е. Е. Дмитриева, Л. А. Капитанова, В. И. Коровин и др. История русской литературы XIX века. Учебное пособие в 3-х частях - М., 2008
8. Кулешов В.И. История русской литературы XIX века М.: Изд-во МГУ, 1997
9. Аношкина В. Н. История русской литературы XIX века, 1800-1830-е годы: учебное пособие. - М., 2006
10. Скаковский И.Г История русской литературы XIX века.: учебное пособие СПб., 2009.

Допоміжна

1. Бабинцев С.М. И.А.Крылов. Очерк его издательской и библиотечной деятельности. М.,1955.
2. Баренбаум И.Е. История книги. М.,1984.
3. Гречихин А.А., Рахманалиев Р. Книга в России. М., 2007.
4. Хрестоматия по истории книги. Ч.1./ Сост. Т.Г.Куприянова, О.В.Андреева. - М.,1995.
5. Хрестоматия по истории книги. Ч.2./ Сост. Т.Г.Куприянова, О.В.Андреева. - М.,1997.
6. Книговедение. Энциклопедический словарь. М.,1982.
7. Рассудовская Н. Издатель Ф.Ф.Павленков. М.,1960.
8. Рукописная и печатная книга. М., 1975.
9. Сидоров А.А. История оформления русской книги. М.-Л., 1964.
10. Смирнов-Сокольский Н.П. Книжная лавка А.Ф.Смирдина. М., 1975
11. Зинченко В. Г. Литература и методы ее изучения. Системно-синергетический подход: учебное пособие. – М., Флинта: Наука., 2011
12. История русской литературы: В 4-х тт. – Т. 2. – Л.: АН СССР, 1981.
13. Поспелов Г.Н. История русской литературы XIX века (1840-1860-ые годы). – М., 1981.

- 14.Ревякин А.И. История русской литературы XIX века (1-ая половина). – М., 1977.
- 15.Соколов А.Н. История русской литературы XIX века (1 половина). – М., 1985.
- 16.Вайль П., Генис А. Родная речь. Уроки изящной словесности. – М., 1994.
- 17.Благой Д.Д. Творческий путь Пушкина. – М., 1967.
- 18.Бочаров С.Г. Поэтика Пушкина. Очерки. – М., 1974.
- 19.Григорьян К.Н. Лермонтов и романтизм. – М.-Л., 1964.
- 20.Золотусский И.П. Гоголь. Лермонтов. Жуковский. Литературные очерки. – М., 1987.
- 21.Лотман Ю.М. В школе поэтического слова. Пушкин. Лермонтов. Гоголь. – М., 1988.
- 22.Манн Ю. Поэтика Гоголя. – М., 1978.
- 23.Мануйлов В.А. Роман Лермонтова «Герой нашего времени». – Л., 1975.
- 24.Смирнова Е.А. Поэма Гоголя «Мертвые души». – Л., 1985.
- 25.Тынянов Ю.Н. Пушкин и его современники. – М., 1969.
- 26.Эйхенбаум Б.М. Статьи о Лермонтове. – М.-Л., 1961.
- 27.Гинзбург Л.Я. О лирике. – М.-Л., 1984.
- 28.Гинзбург Л.Я. О психологической прозе. – М., 1977.
- 29.Набоков В. Лекции по русской литературе. – М., 1996.
- 30.Скафтымов А.П. Нравственные искания русских писателей. – М., 1972.

15. Інформаційні ресурси

1. knyhobachennia.com»...
2. [hi-edu.ru»e-books/RedaktirObchiyKurs/red_057.htm](http://hi-edu.ru/e-books/RedaktirObchiyKurs/red_057.htm)
3. [journalib.univ.kiev.ua»index.php...](http://journalib.univ.kiev.ua/index.php...)
4. [megalib.com.ua»content/11_Literatyrnii_proces.html](http://megalib.com.ua/content/11_Literatyrnii_proces.html)
5. [gumer.info»bibliotek_Buks/Linguist/anton/09.php](http://gumer.info/bibliotek_Buks/Linguist/anton/09.php)
6. [kniga.com»books/preview_txt.asp...](http://kniga.com/books/preview_txt.asp...)
7. literaturologiya.academic.ru»
8. philologos.narod.ru»
9. [TextoLogia.ru»slovari...terminy...process/](http://TextoLogia.ru/slovari...terminy...process/)
10. magazines.russ.ru»